

TORONTAI

SZERKESZTŐSÉG: VELIKI BECSKEREK, OBILITYEVA (ZÁPOLYA) U. 1. TELEF. 281. KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: VELIKI BECSKEREK, OBILITYEVA (ZÁPOLYA) UCCA 1. SZÁM. TELEFON 21. SÜRGÖNY-CIM: TORONTAI, VELIKI BECSKEREK.

**A BÁNSÁG
MAGYAR POLITIKAI NAPILAPJA.**

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ.

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA: ÉVENTE 300 DIN. FELELVRE 150 DIN, NEGYEDÉLVRE 75 DIN. HAVONKINT 25 DINAR. KÜLFÖLDRE HAVONKINT 40 DINAR. MEGJELENIE MINDEN MUNKANAPON DELELŐTT. HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

A községi törvény a legrövidebb időn belül a parlament elé kerül.

Beograd, nov. 15.

Bogradból jelentik, hogy ugy radikális, mint muzulmán politikai körben a legerélyesebben megcáfolták a Spahó feltételes lemondásáról elterjedt híreket. A jelentés szerint, sikerült a felmerült nézeteltéréseket békésen elsimítani.

Angvelinovity építészeti miniszter tegnap a demokrata-klubban előadást tartott a dalmáciai agrárkérdésről. Ezzel az előadással informálta a klubot ennek a kérdésnek a lényegéről, minthogy rövidesen a plénum elé kerül ez az agrárkérdés.

Neudorfier Mirkó parasztpárti képviselő tegnap este Beogradba érkezett. Neudorfier utjának politikai jelentőségét tulajdonítanak. Ugyancsak Beogradba érkezett dr. Peles radikális zágrebi képviselő is, aki szintén a megegyezés lelkes híve.

A ljubljana Szlovenec jelentése szerint, Szavcsity vasárnap Zágreb-be érkezik, hogy a parasztkoalíció vezetésével eddigi tárgyalásai eredményéről értekezzen. Szavcsity környezetéből származó értesülés szerint, a zágrebi utazásról szóló hír korai. Szavcsitynak még néhány vezetőpolitikussal van értekezlete és csak azután fog Zágrebbe utazni.

Stockholmból jelentik, hogy a svéd akadémia az 1927. évi kémiai Nobel-díjat Wieland müncheni és az 1928. évi Windaus Adolf göttingai egyetemi tanárnak ítélte oda. Az 1927. évi irodalmi Nobel-díjat Henry Bergson francia akadémiai tag, az 1928. évi pedig Tigris Unstaedt norvég költő nyerte el.

Newyorkból jelentik, hogy a hivatalos kimutatás szerint, az első Vesztrisz angol gőzösön 337 személy volt, akik közül 218 személyt sikerült megmenteni. Az anyagi kár több millió dollár.

TŐZSDE

November 14.

MA 100 DINÁR:

Budapestben . . .	10 — pengő
Zürichben . . .	9 13 sv. frank
Berlinben . . .	7 30 ar. márka
Bécsben . . .	12 46 silling
Triesztben . . .	33 57 lira
Prágában . . .	58 77 cseh kor.
Newyorkban . . .	1 73 dollár
Bukarestben . . .	308 — leu

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Magyar Hitel 83, Olasz Bank 71, Nemzeti Bank 224.30, Pesti Hazai 214, Ganz-Danubius 138.50, Ganz-Villamos 138.50, Nasici 165.50, Délcukor 114.50.

Spahó Mehmed dr. kereskedelmi miniszter tegnap elutazott Sarajevóba, ahonnan csak a jövő hét folyamán fog visszatérni.

Spahó ez alkalommal alaposan tanulmányozni fogja a boszniai helyzetet arra vonatkozólag, hogy a községi eljárások megalakulása körül van-e mód a békés megegyezésre a radikálisokkal, vagy sem.

Ezzel a visszas kérdéssel kapcsolatban a kormány elhatározta, hogy

a legrövidebb időn belül a parlament elé viszi a községekről szóló törvényjavaslatot.

A muzulmánok azért követelik állhatatosan a törvény sürgős előterjesztését, mert Bosznia és Hercegovina községei nem tudnak funkcionálni, mert a régi községi törvényből csak a választásokra vonatkozó rész maradt érvényben. A munkarendre vonatkozót hatályon kívül helyezték.

Az új községi törvény három fő részből fog állani és pedig az első rész a községek, a második rész a

városok helyzetével fog foglalkozni. A harmadik rész Beograd, Zágreb és Ljubljana jogi helyzetét fogja szabályozni.

Érdekes rendelkezése a községi törvénynek az, hogy a választásoknál a legtöbb szavazatot nyert lista kapja a képviselőtestületi tagsági helyeinek felét és még egy mandátumot. Így akarják biztosítani az abszolút többséget, hogy az előjárások minden körülmények között megalakíthatók legyenek.

A törvényjavaslat pár napon belül a klubok elé kerül.

A király és Doumergue francia köztársági elnök tanácskozásai.

Párizs, nov. 15.

Alekszander király, aki néhány napja inkognitóban Párizsban tartózkodik, tegnap maga vetette le inkognitóját és hivatalosan meglátogatta Doumergue elnököt, akinél egy óra hosszat időzött.

A francia lapok nagy politikai jelentőséget tulajdonítanak ennek a találkozásnak, mert úgy tudják, hogy

a király ezt a beszélgetést arra használta föl, hogy informálja a köztársasági elnököt a horvát-szerb ellentétéről forgalomba került hírek valódi tényállásáról.

Doumergue elnök még a délután folyamán visszaadta a király látogatását a Ritz-szállóban, ahol a királyné is jelen volt.

Pribicsevity mégis memorandummal fordul a királyhoz.

Zágreb, nov. 15.

A parasztkoalíció köreiben tegnap olyan hírek terjedtek el, hogy a királynak Párizsból való visszatérése után a kormányban változások várhatók.

Pribicsevity, ugyanebből a forrásból eredő hír szerint, a királyhoz készül fordulni memorandummal, a melyben közvetítést kéri a helyzet végleges kibogozására.

A parasztkoalíció minden kísérletet megtesz arra nézve, hogy új kormány vegye át az ügyek vezetését, amely egyúttal kiárna a választásokat. A koalíció ugyanis nem fogadhatja el a megegyezés alapjául a négyes koalíciónak azt a tervét, hogy a jelenlegi szkupstinával hozzák meg a legfontosabb törvényjavaslatokat.

Szürkén és egyhangon fojít a szkupstina munkója.

Beograd, nov. 15.

A szkupstina tegnap ismét csak nagyon későn, 11 óra után kezdhetett meg ülését, miután a képviselők egyáltalán nem mutatkoztak a parlament környékén. Mihajlovity Ilija házelnök éppen ezért névsorolvasást rendelt el, amelynek alapján megálapítást nyert, hogy összesen 127 képviselő volt jelen az üléssteremben. A házelnök bejelentette egyúttal, hogy utasította a szkupstina pénztárosát, hogy az üléstől hiányzó képviselők napidijait ne fizesse ki.

A formalitások elvégzése után Popovity Gyóka (dem.) interpellációjára válaszolt Barity szociálpolitikai miniszter a krajnai kerület inségsújtotta lakosságának támogatásáról.

Ezután áttértek a napirendre, a melyen a közmunkákról szóló törvényjavaslat vitája szerepelt. A javaslatot Barity szociálpolitikai miniszter terjesztette elő, részletes expozé adva előtte. A törvényjavaslatot az idej inséges esztendő kényszere diktálta — mondotta. Azért kellett megalkotni, hogy az inség által sújtott területek népessége munkához jusson. Erre a célra a kormány százmillió dinárt irányzott elő. Lázity Vojiszláv (földm.) az első

szónok, aki pártja nevében kijelenti, hogy ellene szavaz a kormány javaslatának, mert ez az összeg nem fogja kielégíteni a nép szükségletét. Azt javasolja, hogy a szkupstina fogadja el az ő pártjának a javaslatát, amely 400 millió előirányzatról szól. Bár ez az összeg sem lesz elegendő — mégis inkább elég lesz a baj enyhítésére, mint a kormány által proponált 100 millió dinár.

Szkerovity (dem.) kijelenti, hogy maga is belátja a preliminált 100 millió dinár kicsiny voltát, de azért mégis segítyt jelent a népnek. Nagyobb összeggel sem érünk semmit, míg az ország általános közgazdasági helyzetén nem lendítünk új utak, megművelhető területek megalakításával.

Ezután az ülést elnapolták péntekre, miután csütörtökön interpellációs napja van a háznak.

A független demokraták központi bizottsága bizalmat szavazott Pribicsevitynek.

Beograd, nov. 15.

A független demokrata-párt központi bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen teljes bizalmat szavaztak Pribicsevity Szvetozárnak, aki megáallapításuk szerint, a nép szuverenitásáért küzd. A központi bizottság foglalkozva továbbá az általános helyzettel, úgy látja, hogy a jelenlegi krizisből való kiút csak a választások kiírásával és a jelenlegi kormány visszavonulásával érhető el.

Külföldön jelentkezni kell a jugoszláv követségeken. A rendőrség figyelmezteti mindazokat, akik külföldre utaznak, hogy ha tíz napon túl tartózkodnak valahol, okvetlen jelentkezniük kell az ottani SHS állambeli konzulátuson, vagy követéségen.

Dr. Surmin volt horvát miniszter beográdi utja.

Beograd, nov. 15.

Dr. Surmin volt szociálpolitikai miniszter tegnap Zágrebből Beogradba érkezett, hogy itt az egyetemen egy előadást tartson. Surmin azonban a politikai helyzetről is informálódik, mert megérkezése után azonnal főkereste Trifkovityot, akivel hosszabb ideig tanácskozott.

Surminon kívül, hír szerint, még néhány horvát vezetőpolitikus érkezett Beogradba, akik az esetleges meg egyezésre keresnek érintkező pontot.

Előkészületek a kamarai választásokra

Hol lesznek a szavazóhelyiségek. — A szavazatszedő-bizottságok névsora

Beckerek, nov. 15.

A bánági kereskedelmi és iparkamarai tagok mandátuma ez év végével lejár és a vasárnapi plenáris ülés határozatának megfelelően, 1928 december 30-ikán új tagokat választanak. A választás délelőtt nyolc órakor kezdődik és a Bánág valamennyi választóhelyiségében egy napon (december 30-án) lesz.

A Beckerek városi választók a bánági kereskedelmi és iparkamara helyiségében szavaznak, ahol a választási elnök Rajity Tima városi főjegyző lesz, míg a szavazatszedő-bizottság tagjai: Kraljev Lázár, Scháger Nándor, Vukov Jevta és Mersbacher János. A beckereki és jásatomityi (módosi) választók a beckereki fősolgabiróságon szavaznak (vármegyeháza földszint). Választási elnök dr. Nikolájevity Tihomir központi fősolgabíró, a szavazatszedő-bizottság tagjai: Benó Mihály és Misljánov Nikola beckereki kereskedők, Lekity Bóza és Lukinich Miklós beckereki iparosok.

Kikinda város és járás a kikindai városházán szavaz. Választási elnök Veszelinov Bozsidár városi főjegyző, tagok: Bogdán Márkó, Joánovity Szima kikindai kereskedők, Roszmann István és Krsztity Péra kikindai iparosok.

Vrsac város, járás és a kovini járás a vrsaci városházán szavaz. Választási elnök Cvejity Milorád városi tanácsnok, tagok: Nedeljkovity Joca és Rónai Viktor vrsaci kereskedők, Bosnjacski Joca és Csincsak György vrsaci iparosok.

Pancevó város, járás, az alibunári és kovaccsai járás a pancevói szerb olvasókör helyiségében szavaz. Választási elnök Szrdity Jován városi tanácsnok. Tagok: Konstantinovy Vása pancevói kereskedő, Wittmann Lajos pancevói gyáros, Lazarov Ljubomir és Szvircevit Dusan pancevói iparosok.

Belacrka város és járás a belacrkvai városházán szavaz. Elnök dr. Szpajity Koszta belacrkvai polgármester. Tagok: Sztojánovity Mileta, Walzer Nándor belacrkvai kereskedők, Kugler József és Maletity Sztéva belacrkvai iparosok.

A novibecseji és a novakanjizsai járás a novibecseji község háza termében szavaz. Választási elnök Torujánszki Borivoj novibecseji solgabíró, tagok: Krsztity Gyura, Ney Jenő kereskedők, Tomasev Dusan és Martin Antal iparosok.

Törvényszéki orvosokból és magánorvosokból álló bizottság kiküldését kéri a védelem

a beckereki bankigazgató mérgezési ügyében.

Beckerek, nov. 15.

Kosztity Nikola, a Narodna Banka beckereki igazgatójának mérgezési ügyében — aminek gyanuja alapján, mint ismeretes, Markov Predrag, a Narodna Banka volt kapusa és felesége hosszabb ideig vizsgálati fogságban ült — még mindig folyik a vizsgálat. A bűnygyben a vegytani intézet jelentése fog lényeges fordulatot jelenteni, mert hisz Kosztity igazgató mérgezés-gyanus megbetegedése nyomán az a gyanu is felmerült, hogy a házaspár az asszony első férjét és gyermekét is megmérgezte.

A védelem mindent megtesz, hogy a gyanusítottak ellen az eljárást végérvényesen beszüntessék. Dr. Mrkusity Joszip ügyvéd beszerez-

te Bécsből dr. Weinberger bécsi szakorvos véleményét, aki Kosztityot alaposan megvizsgálta és gyógykezelte. Weinberger szerint, Kosztityot nem mérgezték meg és megbetegedése más eredetű.

A védő egyébként beadványt intézett a vizsgálóbíróhoz, amelyben két törvényszéki orvos és két magánorvos kiküldését kéri azzal a megbízatással, hogy vizsgálják meg Kosztity igazgató egészségi állapotát és

állapítsák meg, valóban ienirog-e mérgezés gyanuja.

Kérelmét azzal idokolja, hogy a vizsgálat eredménye alapot fog nyújtani a vizsgálat megszüntetéséhez.

A gyulafehérvári határozatok.

Temesvár, nov. 15.

Kilenc esztendő ellenzéki küzdelem után végre a román parasztpárt került Románia ügyeinek az élére. Maniu pártja volt az, amely 1918-ban a gyulafehérvári határozattal megvetette a mai Nagyrománia alapját. Ezek a határozatok a nemzeti kisebbségek teljes egyenjóságát biztosítják, amit eddig egyetlenegy kormánya Romániának sem tartott azonban be. Kíváncsian várjuk, mit fog tiz év előtti kötelezettségeiből a most uralomra jutott kormány vállalni.

Történelmi szempontból is érdekesnek tartjuk és leközljük a gyulafehérvári pontokat, amelyek egy ország alapdokumentumát képezik.

I. Az Erdélyi, Bánáti és Magyarországi Minden Románok nemzetgyűlése törvényes képviselőik útján 1918 november 18-ikán (december 1) összegyűltek Alba Juliában és kimondták a Románoknak és az általuk lakott minden területnek egyesülését Romániával. A nemzetgyűlés nyomatékosan proklamálja a román nemzetnek elvitathatatlan jogát az egész Bánáthoz, beleértve a Maros-Tisza és Duna között.

II. A nemzetgyűlés a fentemlített területek autonómiáját mindaddig ideiglenesen fentartja, amíg az általános választás alapján megválasztott alkotmányozó testület összeül.

III. Ezekkel kapcsolatban az új román állam megalkotásánál alapelvek gyanánt a nemzetgyűlés a következőket proklamálja:

1. Teljes nemzeti szabadság minden ittlakó nép számára. Minden nép a saját nyelvét használhatja a közoktatásban, közigazgatásban és igazságszolgáltatásban a saját fajbéli egyénei által és népessége számárányában képviselői jogot nyer a törvényhozó testületben és az ország kormányzásában.

2. Jogegyenlőség és teljes autonóm váilásshabadság az állam minden felekezete számára.

3. Tiszta demokratikus rendszer megteremtése a közélet minden vonalán. Általános, közvetlen, titkos, egyenlő, községenkinti, proporcionalis választói jog mindkét nembeliek részére, 21 éves kortól kezdve, a községi, megyei vagy parlamenti képviselőre.

4. Teljes sajtó, egyesülési és gyű-

lekezési szabadság. Minden emberi gondolatnak szabad terjesztése.

5. Radikális agrárreform. Összeiratnak az összes birtokok, különösen a nagybirtokok. Ezen összeírás alapján megszüntetnek a hitbizományok és a nagybirtokoknak a szükséghez képest való csökkentésének joga alapján lehetővé tétetik a parasztnak, hogy legalább akkora birtokot (szántó, legelő, erdő) teremtsen magának, amekkorát maga és családja megművelni képes. Ezen agrárpolitikának vezető elve egyrészt az, hogy a társadalmi kiegyenlítődést előmozdítsa, másrészt, hogy a termelést fokozza.

6. Az ipari munkásság számára mindazon jogok és előnyök biztosítatnak, amelyeket a nyugat legelőrehaladottabb ipari államaiban élvez.

IV. A nemzetgyűlés annak az óhajának ad kifejezést, hogy a békekongresszus teremtsen meg a szabad nemzetek egyesülését olyképpen, hogy a jog és szabadság minden nagy és kicsiny nemzet számára egyaránt biztosítottassék, valamint, hogy a jövőben a háború, mint a nemzetközi viszonyok szabályozásának eszköze, megszüntessék.

V. Az ezen nemzetgyűlésen összegyűlt románok üdvözlik az Osztrák-magyar monarchia igája alól felszabadult és az anyaországgal egyesült bukovinai testvéreket.

VI. A nemzetgyűlés szeretettel és lelkesedéssel üdvözli az Osztrák-magyar monarchiában idáig elnyomatásban élt csehslavok, osztráknémet, jugoszláv, lengyel és rutén nemzeteket és elhatározza, hogy üdvözlétét minden nemzeteknek tudomására hozza.

VII. A nemzetgyűlés alázattal hódol ama vitéz románok emlékének, akik ebben a háboruban vérüket ontották ideálunk megvalósításáért és meghaltak a szabadságért és a román nemzeti egységért.

VIII. A nemzetgyűlés háláját és bámulatát fejezi ki valamennyi szövetséges hatalomnak, amelyek ragyogó és kitartó harcot vívtak az évtizedek óta a háborúra készülő ellenség ellen és a civilizációt megmentették a barbárság karmaiból.

IX. Az erdélyi, bánáti és magyarországi román nemzet ügyeinek továbbvitele céljából a nemzetgyűlés egy Nagy Román Nemzeti Tanács létesítését határozza el, amely fel-

van hatalmazva arra, hogy a román nemzetet mindenkor és bárhol, a világ minden nemzete előtt képviselje és mindazon intézkedéseket megtegye, amelyeket a nemzet érdekében szükségesnek lát.

A kereskedelmi testületek kritika alá veszik a vámtarifát.

Beckerek, nov. 15.

A kereskedelmi és iparkamara vasárnapi plenáris ülésén, mint jelentettük, Joánovity Szima kikindai kamarai tag éles kritika alá vette a vámtarifát, amelyet súlyos sérelemnek minősített a kereskedelem ellen, követelte annak a leszállítását.

Joánovity felszólalása nem maradt hatás nélkül, mert a kamara ennek alapján a kérdés megvitatását tűzte ki programjául. A kamara tegnap körlevelet küldött minden ipartestületnek és kereskedői egyletnek, kérve, hogy december elsejéig közöljék észrevételeiket a kamarával és a vámtarifával kapcsolatban tegenyek konkrét javaslatokat.

A kamara ezeket a javaslatokat továbbítani fogja a kereskedelmi miniszterhez, ha tartalmuk indokolt és a nemzetgazdaság javát szolgálja.

Már az öngyújtókat is hitelesíttetni kell.

Beckerek, nov. 15.

Érdekes rendeletet kapott tegnap a rendőrség, amely alighanem összefügg a svéd gyufatröszt ismeretes ajánlatával, amelynek alapján a gyufamonopóliumot a tröszt nyerte el Jugoszláviában is.

A rendeletet a Sreska uprava finansiska kontrola adta ki és végrehajtás végett kapta a rendőrség. A rendelet szerint mindazok, akiknek ugynevezett automatikus (öngyújtó) gyújtókészülékük van, december 25-ikéig hitelesíttetni tartoznak azt. Az öngyújtókészülékeket november 20-ikáig a rendőrség második számú szobájában, Lambrin fogalmazónál kell ellenőrzés végett bejelenteni. A bejelentés, illetve a rendőrségi nyilvántartás díjmentes.

Azok, akik öngyújtókészüléküket december 25-ikéig nem hitelesíttetik, szigorúan megbírságotlatnak.

A vasut korlátozta a teherforgalmat a Bosznabródi vonalon.

Beckerek, nov. 15.

Kellemetlen meglepetés érte a napokban a bánági exportörökét. Egyre-másra visszjelentették Boszniából a küldeményeiket, mert Boszanszkibrod vasútállomás korlátozta a teherforgalmat és a Vajdaságból nem fogad el élelmiszerszállítványokat és buzatranszportokat. Bosznia ellátatlan részével ilyenformán megszakadt a Vajdaság összeköttetése.

A beckereki kereskedelmi és iparkamara badvánnyal fordult a vasutak beográdi vezérigazgatóságához, amelyben kérte, hogy a közérdekre való tekintettel ezen az állapoton sürgősen segítsen. A segítség jelenleg abban nyilvánulna, hogy az élelmiszerszállítványokat az eddigi Bosznabródi vonal helyett Noviszád—Beograd—Obrenovácon át irányítsák Szarajevónak.

ALTEBNO mészaki vállalat Noviszád. Beckereki fiókja Alekszandrova u. 10. Telefon 110.

ALTEBNO

A MAI NAP HIREI

A meteorológiai intézet jelenti: Egyelőre továbbra is felhős időjárás lassu hőemelkedéssel

Nov. 15 csütörtök. Rk. és Prot.: Lipét. Gör. kel.: Fkandin. Zsidó: Kislew 2. Napkelte 7 07, nyugta 16 22 óra. A nap hossza 9 15. Az év végéig 46 nap

November 15

1630-ban halt meg Johann Kepler híres német csillagász. 1741-ben született Lavater János Gáspár. Zürichben. Kiváló megfigyelő képessége folytán hamar megismerte azok jeleimét, természetét, akikkel érintkezett, úgy hogy arra a meggyőződésre jutott, hogy az arc vonásaiból és sajátos alaklásaiból következtetést lehet vonni az egyének jellemére. Ezt a felfogást egy könyvében is közreadta Lavater, amely óriási polémiát vont maga után.

1862-ben született Gerhard Hauptmann, a modern német irodalom egyik legkiválóbb művelője.

A 27-ik gyalogezred szlávája. A becskerek 27-ik gyalogezred november 17-ikén üli meg szláváját, amely egyúttal a szerb hadsereg bevonulásának tíz éves fordulója is. A rendőrség az összes háztulajdonosokat felhívja arra, hogy házaikat lobogozzák föl. Az üzletek azonban egész napon át nyitva tarthatók.

Uj gyógyszerész. Kardos Jenő absolvens gyógyszerész, a zágrébi tudományegyetemen a gyógyszerészeti diplomavizsgát sikeresen letette.

A dunamelléki tartományban is sok az adóhátralék. A dunamelléki (szmederevói) tartomány kimutatása szerint, a dunamelléki tartomány lakossága 11 millió 619.984 dinár tartományi pótdadóval van hátralékban. Ebből az alibunári járásra 949 ezer 569 dinár, a belacrkvai (fehértplomi) járásra 2 millió 426.242 dinár, a vrsaci járásra 2 millió 130.478 dinár és a kovini járásra 1 millió 357.926 dinár adóhátralék esik. A legjobb adófizetőnek a dunamelléki (szmederevói) járás bizonyult, ahol a kivetett 1 millió 39.988 dinár adóból 787.565 dinár folyt be.

A szerelem halottja. Bugárszki Brankó 25 éves bókai földmives kedden délelőtt házuk padlásán fókázott magát és mire tettét hozzátartozói észrevették már meghalt. Tettét állítólag szerelmi bánatában követte el.

Urológia-, vese-, hólyag- és végbélbetegknél a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan csökkenti a székelési zavarokat. Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a Ferenc József víz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas. Kapható gyógyszerárakban.

Budapesti terménytőzsde.

November 14-iki zárlat

Buza márciusi	26-98 (26-78)
májusi	27-70 (27-50)
Tengeri májusi	28-74 (28-54)
juliusra	— (—)

Irányzat szilárd.

Csikágói terménytőzsde.

November 14-iki zárlat.

Buza decemberi	115 ⁵ / ₈ (115—)
márciusi	120 ³ / ₄ (120—)
májusi	123 ¹ / ₂ (123—)
Tengeri decemberi	85 ³ / ₈ (84 ⁷ / ₈)
márciusi	88— (87 ¹ / ₄)
májusi	90 ⁵ / ₈ (89 ³ / ₄)

Irányzat buzában szilárd
Irányzat tengeriben szilárd

A Humanitas zsidó nőegylet f. hó 18-ikán, vasárnap délután 4 órai kezdettel a Hotel Vojvodina szuterén helyiségében műsoros táncdelutánt rendez. Műsoron szerepel két kacagató egyfelvonásos, ének- és táncszámok. Belépődíj 10 dinár.

Adomány. Eckfeld A. optikus a Torontál utján 50 dinárt adott a rom. kat. árvaháznak.

TUNGSRAM - BARIUM

lámpák,

megjelent az új Rekord sorozat, minden más rádiólam-pát lényegesen felülmul,

aradiótechnika meglepetése

Tegyen egy kísérletet s más lámpát nem vesz.

„VOLTA” R.-T., Vel. Becskerek.

Öngyilkos cselédeány. Barna Margit 22 éves cselédeány kedden délután ismeretlen okból zsirszódát ivott. Súlyos, de nem életveszélyes sérüléseivel a kórházba szállították, ahol ápolás alá vették. Tettét állítólag szerelmi bánatában követte el.

Az új román miniszterelnök életrajza.

Bukarest, nov. 15.

Romániában befejeződött a nagy politikai küzdelem, amely végre is a parasztpártot segítette uralomra. Érdekesnek tartjuk ebből az alkalomból leközölni Maniunak, az új román miniszterelnöknek életrajzát.

Maniu Gyula 1873 január 5-én született Szilágyosmlyón. Régi nemesi családból származott. Anyai nagybátyja volt Simon Barnitiu, az 1848-iki román nemzeti mozgalom egyik vezére, aki a balázsfalvi nevezetes gyűlésen elnökölt. Atyja törvényszéki bíró volt, anyja Arioanu görög katolikus püspöki vikárius leánya, ma is él. Badacsonyban lakik s jó egészségnék örvend. Maniu Gyulát Moldován kanonok nevelte. Középkorait a zilahi református Wesselényi kollégiumban végezte. Ady Endrével együtt, majd egyetemi tanulmányait Kolozsváron. Budapesten, Bécsben, — egyidőben Vajda Sándorral, aki orvosnak készült, míg Maniu jogász volt. Már nagyon fiatalon megkezdte politikai tevékenységét, úgy, hogy még csak 22 éves, mikor 1895-ben megszervezi a kisebbségi kongresszust. Majd 1899-ben, 26 éves korában a balázsfalvi érsekség ügyésze lesz. De csakhamar a közéletben is elhatározó szerepet kezd játszani és 1905-ben Vlád Auréllal és Vajda Sándorral együtt kiadják a jelszót, hogy fel kell hagyni a politikai passzivitást és az aktivitás terére kell lépni. Bevásztják a nagyszabeni román nemzeti komitéba, 1906-ban pedig az alvinci kerület képviselője lesz: bekerül a magyar parlamentbe, ahol tudvalevőleg nemsokára vezére a román parlamenti csoportnak. A magyar parlamentben általános tisztelet övezte felszólalásait, figyelemmel

és érdeklél hallgatták, s Tisza István, akivel egyenlőleg nagyon jó viszonyban volt, de politikailag erős ellentétben, mindig személyesen válaszolt rájuk. Maniu bizalmasa volt Ferenc Ferdinánd trónörökösnek és Brandsch Rudolfal együtt alkotmánytervezetet is dolgoztak ki Magyarországnépei számára, de ez a tervezet Magyarországon nem juthatott érvényre. A háboru kitörése után a magyar kormány hűségüket követelt Maniutól, aki ezt megtagadta. Egy alkalommal Vilmos császár Bécsbe hívatta és itt Erzberger császári megbízott utján arra kérte, hasson oda, hogy Románia álljon fegyveresen a központi szövetségesek mellé. Maniu azzal a feltétellel vállalkozott erre, ha biztosítják Erdély függetlenségét. Az ügyből végül is diplomáciai botrány lett, mert Tisza, megtudván a történeteket, tiltakozott az ellen, hogy Vilmos császár Magyarország belügyeibe avatkozzék. Ezután behívják katonának. Előbb a bukovinai, majd az olasz frontra kerül. Kadet volt, s a tisztí összejöveteleken rangjának megfelelően, szerényen helyezkedett el az asztalnál, keveset beszélt és kiváló politikai egyéniségét épp oly kevéssé helyezte előtérbe, mint rokonszenves magánszemélyét.

A háboru végén Bécsbe ment, s ott a harctereokről visszatérő román katonák szervezését és irányítását végezte. Majd erdélyi szereplése következett. 1918 őszén Aradon Jászi Oszkással tárgyal, majd Gyulafehérvár következett. A többi esemény, melynek Maniu egyik fő-tényezője, még élénk emlékezetünkben van s főképp az ellenzéki politikus elszánt, kitartó s ma már győzelmes harca a miniszterelnöki állásig.

A háboru végén Bécsbe ment, s ott a harctereokről visszatérő román katonák szervezését és irányítását végezte. Majd erdélyi szereplése következett. 1918 őszén Aradon Jászi Oszkással tárgyal, majd Gyulafehérvár következett. A többi esemény, melynek Maniu egyik fő-tényezője, még élénk emlékezetünkben van s főképp az ellenzéki politikus elszánt, kitartó s ma már győzelmes harca a miniszterelnöki állásig.

Akinek gyenge oldala az új kerékpár. A rendőrség egyik detektívje előfogta Sz. M. kiskorú fiut, aki egy vadonatúj kerékpáron pompázott a városban és nem tudta igazolni, hogy a kerékpár az övé. A nyomozás kiderítette, hogy egy üzlet előtt meglátta a gazdátlan kerékpárt, ráült és elrobogott vele. Amikor a kihallgatást végző rendőrtiszt kérdőre vonta tettéért, egész naivan azt mondotta: „Tetszik tudni, gyöngye oldalom, hogyha meglátok egy új kerékpárt — hát rögtön ráülök”.

Ebből a diákból derék ember lesz! Pontos, szorgalmas és kötelességtudó. Könyveit, füzetait, író- és rajzeszközöket, kottáit Ljubinko Drndarszki „PRAVDA” könyv- és papírkereskedésében szerzi be.

A zsidó hitközség elnöksége értesíti azon hitközségi tagokat, akik rituális baromfi-vágást igényelnek, hogy a baromfi-vágás a téli hónapokban (november 15-iktől kezdve) délelőtt csak tíz óráig tart hétköznapokon, mert a metszőnek azután a vágóhidra kell mennie.

Tífusz és difteritisz a Délbánságban. A Délbánságban szörványosan tífusz-megbetegedések fordultak elő és tegnapra Belacrkván fellépett a difteritisz is. Az orosz Marianna-intézetben egyedül tízennégy megbetegedés történt.

Mi jut eszébe, ha jó cipőről hall? A Vilim Herzfeld-cég.

Negyvenhét év múltán 40.000 font sterlinget hagyott gyermekkori dajkájának. Szomszédjának rádióján hallgatta a londoni híreket John Feist hastingsi halottszállító fuvaros és nagy meglepetésére feleségének nevét is hallotta abban a tudósításban, amely James A. Henderson ceyloni dúsgazdag földbirtokos végrendeletének hivatalos kihirdetéséről szólt. Az örökösök között volt megemlítve Feistné és férje, úgy értette a rádió, hogy negyven font sterling maradt rá. Kérdőzködésére elmondotta azután az asszony, hogy negyvenhét évvel ezelőtt dajkája volt Hendersonnak. Nagyon megörült a szegény házaspár, hogy most egyszerre negyven font sterlinggel segíthet majd magán. Feistné azonnal templomba ment, hogy imát mondjon az elhunyt Hendersonért, aki negyvenhét év múltán is megemlékezett róla végrendeletében. Három nap mulva idézést kapott a hatóságtól az öröksége ügyében és akkor tudta meg, hogy nem negyven fontot, hanem negyvenezret hagyott rá Henderson „hűségéért, melyet nem felejtett el sem ő, sem családja.”

Figyelmeztetés. Felhívjuk olvasóink figyelmét a Horwitz & Co. bécsi cégnek mai számunkban megjelent hirdetésére. A hirdetés megmutatja az utat, hogy miképen juthatunk leghamarább gazdagsághoz és szerencséhez.

Messziről megismerni igazi eleganciáját az urat, aki kalapját, fehérműjét vagy nyakkendőjét az Olarov i Krsztity-cégnél vette.

Vilim Herzfeld-cég és jó cipő: ezek a fogalmak elválaszthatatlanul összeforrtak a köztudatban.

Hosszu zongorákat rövidre átépíteni, bőrizni, hangolni Lenhardt zongoraműhelyében.

ALTEBNO mészaki vállalat Noviszád. Az új Telefontonken közüliek és hangszólok máj kaphatók Szandernál és Aleronnál. Bečkerekfi fiókja Alekszandrova u. 10. Telefon 110.

O·R·I·E·N·T B·I·O·S·K·O·P
Csütörtökön, nov. 15-én 5, 7 és 9 órákor

JÖN! JÖN! *Figyelem! Ezentúl minden héten „Metro-Journal” a világ legújabb híreit hozza filmcím.*

A földalatti Newyork
LON CHANEY-al a főszerepben.
Pénztáryitás d. e. 10-12-ig, d. u. 4-16l.

CSENDES UCCA.
Egy szép tavaszi álom. Érdekes dráma 6 felvonásban és „Metro-Journal”. Főszereplők: Marion Davies, Konrad Nagel

BALKÁN BIOSKOP Csütörtökön, nov 15-én 5, 7 és 9 órákor

Jön! Jön!

Az alvilág.

LIA MARA:
Marietta királysága.
A legszebb filmjáték 6 felvonásban.

A tapasztalt vevők már tudják, hogy fehérenemű, nyakkendő, harisnya és az összes kötött-, szövött- és rövidárucikkék legjobb minőségben és legolcsóbban Maksim Stein főucai üzletében szerezhetők be

Tragikus ölelés egy nagyváradi moziban. Nem mindennapi eset történt tegnap az egyik nagyváradi moziban. Egy G. D. nevű váradi fiatalember menyasszonyával a moziba ment. Az ötperces szünetben azután a folyosón félrevonultak. A fiatalember ekkor magához vonta a leányt, hogy szájon csókolja és közben derékon annyira megszorította, hogy a szerencsétlen leány dereka rögtön kettétörtött. A leányt kocsiba tették és beszállították a b. harmegyei kórházba. A kórházban azután rögtön megvizsgálták és megröntgenezték. A röntgenvizsgálaton az orvosok megállapították, hogy a leány örök életére nyomorék marad. Amikor a völegény meghallotta, hogy mi történt menyasszonyával, azonnal tovább állott. Menyasszonyát egyszer sem látogatta meg és minden hír arra mutat, hogy megszökött. A fiatal leány tragédiáját még növeli az a momentum is, hogy csak édesanyja él, aki maga is szükösen tengeti életét. A néhány évvel Oroszországból idekerült anyjának és leányának története ezzel véget ért. A leány, aki azelőtt az orosz balett táncosnője volt, most íveges szemmel, mozdulatlanul bámulja egész nap a kórház menyezétét.

Legmodernebb és legpontosabb rádió-akkumulátor töltőállomás Sandernél, Princeza Jelene 3.

Grammofon után bontotta fel az eljegyzését. Eddig is számtalan módja volt az eljegyzés felbontásának, az a módszer azonban, a melyet a birminghami Miss Lois Sayers választott, valóban nagyon eredeti. Az a férfi, akivel a fiatal leány régebben eljegyezte magát, a napokban egy levelet s egy grammofonlemez kapott a postával. A levél szövege a következő volt: „Nincs bátorságom ahhoz, hogy személyesen közöljem veled elhatározásomat. Ugyanakkor azonban nem tartom helyesnek, hogy ílyesmiről levélben értesítelek. Ezért a mellékelt grammofonlemez küldöm neked, amely helyettem beszélni fog”. A meglepett völegény a lemez föltette a grammofonra, amely csakhamar közvetítette a menyasszony hangját: „Arra a meggyőződésre jutottam, hogy egyáltalában nem illünk egymáshoz. Oktalan dolog volna, hogy eljegyzésünket továbbra is fentartsuk, amiért visszaküldöm a jegygyűrűt. A szakítást ne vedd nagyon a szivedre. Meg vagyok győződve arról, hogy a legjobban cselekszünk akkor, amikor elválunk egymástól. Ezzel sok bosszuságtól mentjük meg magunkat”. — A következő napon Sayers egy csomagot kapott, amelyben egy széttörtött grammofonlemez volt a következő szövegű levéllel: „A lemez eltörtött, ne hidd azonban, hogy a szívem is megszakadt.”

December 10-en választja meg Ausztria új köztársasági elnökét.
Ki lesz Hainisch dr. utóda?

Bécs, nov. 15.

Négy hét múlva, pontosan december 10-ikén lejár az osztrák köztársaság elnökének, Hainisch Mihály dr.-nak mandátuma. Hainisch dr.-t nyolc év előtt választotta meg az osztrák nemzeti tanács és szövetségi tanács együttes ülése első ízben a köztársaság elnökévé. Három jelölt küzdött egymással annak idején az elnöki méltóságért. A keresztényszocialisták az azóta elhunyt Weiskirchner Richárd dr.-t, Bécs egykori polgármesterét jelölték, a szociáldemokraták jelöltje Seitz jelenlegi bécsi polgármester volt, míg a nagynémetek Dinghofer dr. volt alkanclár szavaztak. Mivel egyik jelölt sem tudta ilyen módon megszerezni a megválasztáshoz szükséges abszolút szótöbbséget, a harmadik eredménytelen szavazás után a nagynémetek kompromisszumos tárgyalásokba bocsátkoztak a keresztényszocialistákkal és felvetették Hainisch Mihály dr.-nak, ennek a politikai élettől távol álló, birtokán csendesen gazdálkodó szociálpolitikusnak és tudósának nevét. A keresztényszocialisták rövid tárgyalás után elfogadták a nagynémetek ajánlatát és a negyedik szavazás eredményeként a szociáldemokraták szavazatai ellenében általános meglepetésre Hainisch Mihály dr. lett az osztrák köztársaság első elnöke.

Hainisch dr. működése annyira megnyerte pártkülönbség nélkül Ausztria egész népének tetszését, hogy mikor négy év előtt először járt le mandátuma, nem is került más jelölt szóba. A szociáldemokraták, különállásukat hangsúlyozva, üres cédulákkal szavaztak ugyan, de ők is szívesen vették Hainisch újbóli megválasztását. Most másodszor jár le Hainisch dr. mandátuma, a politikai pártok szeretnék ugyan őt továbbra is megtartani az elnöki székben, azonban az osztrák köztársaság alkotmánya kategorikusan kimondja, hogy ugyanaz a személy harmadszor nem választható meg. Így tehát az év végén Hainisch dr. el fogja hagyni az elnöki széket. Annak ellenére, hogy egy hónap múlva újból össze kell ülnie a két ház együttes ülésének, az új elnök személyét illetőleg még mindig a legnagyobb zavar uralkodik. Az utolsó hónapokban felmerült két világhírű orvos-kapacitásnak, Pirquet és Wettstein egyetemi tanároknak neve. Ezek a híresztelések azonban minden komoly alapot nélkülöznek. A helyzet jelenleg az, hogy a keresztényszocialisták Miklas képviselőt, a nemzetgyűlés elnökét szeretnék megválasztani. A kormánykoalícióban résztvevő másik két párt, a nagynémetek és a parasztszövetség nélkül azonban a keresztényszocialisták nem rendelkeznek abszolút többséggel, így nincsen módjukban jelöltjüket egyedül győzelemhez segíteni.

A nagynémetek azonban nem hajlandók akceptálni Miklas jelöltségét és az utóbbi napokban felvetették Frank Felix dr.-nak, az első Seipel-kormány alkanclárjának, Ausztria jelenlegi berlini követének jelöltségét. Frank dr. régi meggyőződéses híve a csatlakozásnak és az ő megválasztása azt jelentené, hogy Ausztria élére a Németországhoz való csatlakozás harcos vezére kerül. A nagynémetek éppen ezért számítanak a parasztszövetség támogatására, azonban a keresztényszocialistákkal való megegyezés Frank Felix dr. személyében kilátástalan. A keresztényszocialisták ugyanis presztizs-okokból nem segíthetik a sokkal kisebb nagynémet néppárt jelöltjét az elnöki székbe. Így a polgári koalíció pártjai között mindeddig hiányzik az egyetértés. A kaoszt fokozza, hogy a szociáldemokrata-párt ez alkalommal is Seitz polgármestert jelöli. A szociáldemokraták jelöltje ugyan nem számíthat a megválasztásra, mivel a többi pártok majoritásban vannak és végül is meg fognak egyezni egy semleges jelölt személyében, a szociáldemokrata-párt azonban szavazataival ezuttal sem akar polgári jelöltet támogatni és a polgári pártokkal együtt szavazni.

Broj 2769/928. 2014

Oglas dražbe.
Potpisano oštinsko poglavarstvo u Ruskom Selu, ovim zvanično oglašuje, da će se na dan 16. novembra 1928. pre podne u 9 sati održati dražba zaplenjenih stvari pokretina na imanju grofa Sečenjia. Prodavače se i to: 1. 300 m. žita, 2. 80 m. kukuruza, 3. 13 kom. konja.
U Ruskom Selu, 10. nov. 1928.
Milos Dukin, Imre Kiš, beležnik, knez.

Oglas.
Pašnjačko Posedništvo u Klariji izdavače na dan 10. decembra ove god. svoju veliku gostionu u trogodišnji zakup počev od 1. aprila 1929. god. do 31. marta 1932. god. Poblži uslovi mogu se videti svakog dana za vreme zvaničnih časova kod predsednika mesne pašnjačke uprave.
2015 Upravni Odbor.

Autóbuszközlekedés
november 19 től
Beeskerek—Melenci—Basaid és Kikinda között. 2088
Indul mindennap, vasár- és ünnepnap kivételével, reggel 7 órákor a Vojvodina (Róza) szállótól. Kikindára érkezik fél 9 órákor és Kikindáról vissza indul délután fél 2 órákor.

A zagrebi Srpska Banka d d épületében 3 szobából álló **irodahelyiség**
KIADÓ. 2003

UJ! 1999 UJ!

„KORZÓ”
FÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM,
Benő udvar, Stagelschmidt-ház, Főucca. Értesitem Veliki Beeskerek és környéke m. t. közönségét, hogy modern, villanyfényképre berendezett műtermemet megnyitottam. Hogy mindenki meggyőződhessen elsőrangú kifogástalan munkámról és hogy mindenki olcsón, jó fényképhez juthasson, reklaméppen 8 db fényképet 25 dinárért készítek Használja fel ezt az alkalmat, mert ez a kedvezmény csak rövid ideig tart, felvételek egész nap este 8 óráig, vasárnap is egész nap.
„KORZÓ” fenyképészeti műterem, Benő udvar, Stagelschmidt-ház, Főucca.

Egy 2046

kétszobás lakás
azonnali beköltözködéstre gyermektelen házaspár részére kiadó Geteova (Német) ucca 15. szám alatt.

Éladó 2042
egy új haboskőrista hálószoba- és konyhaberendezés
Ugyanott bérbeadó egy új kisebb lakóház
Bővebbet: Szkadarszka (Losonczy) ucca 12 sz. (Amerika városrész.)

Szerencsés jövőt,
gondnélküli boldog életet biztosít magának
HUGO HORWITZ & Co. cégnél
Wien, I., Franz Josefs Kai 65.
ha megnyeri a főnyereményt,
750.000 sillinget
6.000.000 dinárt

Az osztrák osztálysorsjáték a világ legkedvezőbb sorsjátéka.
100.000 sorsjegy. 50 000 nyeremény.
A sorsjegyek fele biztosan nyer
Rendeljen azonnal és bizonytalanság alapoza szerencséséjét!
Az osztrák osztálysorsjáték nyereményei:
2.000.000 dinár 300 000 dinár
1.000.000 dinár 240 000 dinár
400 000 dinár 200.000 dinár
stb. stb. stb.
Össznyereményérték: **10.640.000 silling = 85.128.000 dinár.**

Az I-ső osztály huzása
1928 november 28. es 29-én.
Minden megrendelést azonnal végrehajtunk. Fizetés a sorsjegy vétele után.
A nyereményjegyzéket huzás után azonnal küldjük.
Sorsjegyárak:
1/8 4 siling 1/4 8 silling
35 dinár 70 dinár
1/2 16 silling 1/1 32 silling
140 dinár 280 dinár
A legutóbb elmúlt huzáson egyik szerencsés vevőnk megnyerte az 500 000 silling = 4.000.000 dináros főnyereményt.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál, Veliki Beeskerek.

Kiadja: Dr. Mara Jenő, Veliki Beeskerek.